

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

Araştırma Makalesi

Makale GeliŐ Tarihi: 18.03.2023

Makale Kabul Tarihi: 05.07.2023

DİJİTAL OYUNUN SOSYAL DUYGUSAL GELİŐİMİNE ETKİLERİNİN ÇEŐİTLİ DEĐİŐKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Emine Gölriz AKAROĞLU*

Ulya TEKBAŐ**

Hümeyra Nur ŐEN***

Öz

Oyunlar, ocukların sosyal duygusal geliŐimleri üzerinde önemli etkilere sahiptir. Günümüzde teknolojinin hızla geliŐmesi dijital oyunları öne çıkarmaktadır. Sokak oyunlarının yerini alan dijital oyunlarında sosyal duygusal geliŐime etkisi merak konusudur. Bu araştırmada, okul öncesi dönem çocuklarında dijital oyunların sosyal-duygusal geliŐime etkisinin incelenmesi amaçlanmıŐtır. Araştırmanın alıŐma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Konya'nın merkez ilçelerinden 2 devlet ve 2 özel anaokuluna devam eden 12 farklı öğretmenin sınıfından 250 öğrenciye ulaŐılmasına rağmen gönüllülük esasına dayandığından 190 öğrenciye ulaŐılmıŐtır. Bunlardan 50 öğrencinin verileri, ebeveyn ve öğretmenlerin anket sorularını tam doldurmaması nedeniyle dahil edilmediğinden, 140 öğrenci çalıŐma grubunu oluŐtırmaktadır. ÇalıŐmaya katılan 140 kiŐinin 71'ini (%50,7) erkek, 69'unu (%49,3) kız öğrenci oluŐtırmaktadır. YaŐları incelendiğinde 50'sinin (%35,7) 5 yaŐında, 90'nın (%64,3) 6 yaŐında olduğu görölmektedir. Okul türü incelendiğinde, 70'i (%50,0) özel, 70'i (%50,0) devlet kurumunda eğitim almaktadır. Okullar seçilirken, sosyoekonomik durumunun denk olan kurumlar olmasına dikkat edilmiŐtir.

* Doç. Dr., KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, ocuk GeliŐimi Bölümü, gulriz.akaroğlu@karatay.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9940-9142.

** Yüksek Lisans Öğr., KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ocuk GeliŐimi Tezli Yüksek Bölümü, ulyatekbas01@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2729-2459.

*** Yüksek Lisans Öğr., KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, ocuk GeliŐimi Tezli Yüksek Bölümü, humeyranursenn@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7398-1979.

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

ÇalıŐmada, “Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri leği”, “Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leği” olmak üzere iki veri toplama aracı kullanılmıŐtır. ÇalıŐmada araŐtırma yöntemlerinden, iliŐkisel tarama modeli kullanılmıŐtır. Veriler SPSS 26 paket programı kullanılarak Mann Whitney U testi yapılmıŐtır. AraŐtırmanın sonucunda, “Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri leği” alt boyutlarında cinsiyet, kurum ve yaŐ deđiŐkenlerine göre anlamlı farklılık tespit edilmemiŐtir. “Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leği” alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık tespit edilmezken, kurum ve yaŐ deđiŐkenlerinde anlamlı farklılık tespit edilmiŐtir. Kurumlar açısından incelendiğinde, tüm alt boyutlarda özel okul ortalamasının fazla olduğu grlmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Oyun, Okul ncesi, Sosyal-Duygusal GeliŐim, Devlet Okul-zel Okul.

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

Analysing the Effects of Digital Games on Social Emotional Development in Terms of Various Variables

Abstract

Games have important effects on children's social and emotional development. Today, the rapid development of technology makes digital games stand out. The effect of digital games replacing outdoor games on social and emotional development is a matter of curiosity. In this study, it was aimed to examine the effect of digital games on social-emotional development in preschool children. Although 250 students from 12 different teachers' classes attending 2 state and 2 private kindergartens in Konya's central districts were reached in the 2021-2022 academic year, 190 students were reached because it was based on volunteerism. Since the data of 50 students were not included because the parents and teachers did not fill in the survey questions completely, 140 students constitute the study group. Of the 140 people participating in the study, 71 of them (50.7%) were male and 69 (49.3%) of them were female students. When their ages were analysed, 50 (35.7%) were 5 years old and 90 (64.3%) were 6 years old. When the type of school is analysed, 70 (50.0%) of them receive education in private institutions and 70 (50.0%) are in public institutions. While selecting the schools, attention was paid to ensure that the socioeconomic status was equivalent. In the study, two data collection tools were used, namely the "Effects of Digital Games in Early Years Scale" and the "Preschool Social-Emotional Skills and Resilience Scale". In the study, relational screening model was used as one of the research methods. The Mann Whitney U test was performed using the SPSS 26 package program. As a result of the research, no significant difference was found in the sub-dimensions of "The Scale of Effects of Digital Games in Early Ages" according to the variables of gender, institution, and age. While no significant difference was found in the sub-dimensions of "Pre-School Social-Emotional Skills and Resilience Scale" according to gender, a significant difference was found in institution and age variables. When analysed in terms of institutions, it is seen that the average of the private school is higher in all sub-dimensions.

Keywords: Digital Game, Preschool, Social-Emotional Development, Public School-Private School.

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

GiriŐ

Okul ncesi dönemde Őekillenen sosyal duygusal geliŐim (Kandır ve Alpan, 2008, s. 34), kiŐinin kendisi (zdemir, Eruzun, ve Kuru, 2019, s. 316), baŐkalarının duygularını tanımlaması, empati kurması (zbey, 2019, s. 758; Esen Aygün, 2019, s. 83; Yıldız ve Kahraman, 2021, s. 26), davranıŐlarını düzenlemesi, duygularını kontrol edebilmesi, kendisi ve çevresindeki kiŐilerle uyum içerisinde olması olarak tanımlanmaktadır (Kandır ve Alpan, 2008, s. 42). Bu dönemde, sosyal ve duygusal geliŐimin alanı oldukça mühim ve kritik bir süreç olduğu kabul edilmektedir (Arslan ifti ve Uyanık Balat, 2018, s. 78). Sosyal kuralları ğrenmesi (Yıldız ve etin, 2018, s. 56), akademik baŐarıyı desteklemesi (Candan ve Yalçın, 2018, s. 322; Gül Kapı, Artar, AvŐar, elik, ve DaŐcı, 2015, s. 190), okula uyum sağlaması, diğer bireyler ile daha kolay etkileŐim kurması (Őahin ve Őahin, 2020, s. 244), zihinsel ve fiziksel sağlıklarının ise daha iyi olduğu bilindiğinden (UlutaŐ, 2016, s. 832), sosyal duygusal geliŐimini etkileyebilecek etmenlerle çocuğun geliŐimi desteklenmelidir (Dalkılıç, 2014, s. 29).

Toplum içerisinde uyumlu olmayı kapsayan (Durualp, 2014, s. 14), bebeğin ilk aylardaki glmsmesine bakım verenin karŐılık vermesiyle baŐlayan sosyal duygusal geliŐimin temelleri atılmaktadır. Maslow'un oluŐturduđu ihtiyaçlar hiyerarŐisinde yer alan temel prensiplerden bakım, beslenme, sevgi görme ve güvende hissetme gereksinimleri (Karaoğlu, 2020, s. 281), aile içerisinde karŐılanarak geliŐmektedir (zdemir, 2019, s. 558). Okul döneminde ise taklit ve model alarak öğrenen çocuğun desteklenmesi noktasında Bandura'nın sosyal öğrenme teorisi bağlamında (UŐaklı, 2017, s. 3), ebeveynlere ve öğretmenlere büyük sorumluluklar düŐmektedir (PektaŐ, 2022, s. 9). Bireyin; aile, toplum, okul vb. ortamlarda olumlu iliŐkiler kurması, sorumluluk alması, yerine getirmesi ve kabulünde, sosyal geliŐiminin etkisi büyüktür (Ahmetoğlu, 2004, s. 1). Aile içi kuralları öğrenen ocuk, okul/toplum kurallarına daha rahat uyum sağlarken, okul hayatında sosyal beceriler önem kazanmaktadır (nsal, 2010, s. 33). Bu nedenle okul öncesi dönemdeki eğitim, sosyal geliŐimin sağlıklı bir Őekilde desteklenmesi açısından oldukça kritiktir (Kay ve Sağlam, 2020, s. 19; Ergüden, Doğan, ve Ően Hastaoğlu, 2020, s. 306; Gülay Ogelman, Erten Sarıkaya ve Güngör, 2022, s. 61). Sosyal, duygusal geliŐim alanlarını desteklemekte ailenin (Kandır ve Alpan, 2008, s. 34; ztrk Samur ve Deniz, 2014, s. 466; Őahin, Ocak Karabay, Demir, 2017,

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

s. 10) ve sosyal çevrenin etkisi yadsınamaz düzeydedir. Bunun yanı sıra çocuğun cinsiyetine göre farklılıklar (Gou ve Perceval, 2022, s. 7), yaŐıyla beraber yaŐantısal deneyimlerinin artması, kurumda aldığı eğitimin tüm geliŐim alanlarını destekleyen, düŐünmeye ve araŐtırmaya teŐvik eden, becerilerini geliŐtiren nitelikte olması da sosyal duygusal geliŐim becerilerine önemli düzeyde katkı sağlamaktadır. Ayrıca ocuk edebiyatı (Sildir ve Tüfekci Akcan, 2018, s. 267), resim, müzik ve drama gibi çok kapsamlı sanat eğitiminin de temel amacı sosyal duygusal geliŐimi desteklemektir. Okul ncesi eğitimden yoksun veya yeterli düzeyde eğitim almayanların (abuk, Günay ve İlhan, 2020, s. 500), yetiŐtirme yurdunda yaŐayarak aile sevgisinden yoksun olanların (Bıyıklı, 198, s. 87) ve ayrıca ileriki yaŐlarda görülen dijital bağımlılıklar çocukların sosyal duygusal geliŐimlerinde sorunlar yaŐamalarına neden olmaktadır.

GeliŐen ağda meydana gelen hızlı deđiŐimler, çocukların sosyal duygusal geliŐimlerini, olumlu olduğu kadar olumsuz da etkileyebilmektedir. Bunun baŐında içinde bulunduğumuz dijital ortam gelmektedir. Teknolojinin geliŐimi, internetin icat edilerek yaygınlaŐmasıyla oyunlar, dijital ortamlarda oynanmaya baŐlamıŐtır. Bu geliŐme sonrasında, sokaklar ebeveynler tarafından güvensiz görülerek evde oyun oynama kültürünün doğmasına neden olmuŐtur (Uzunoğlu, 2021, s. 116). Covid-19 döneminde, teknolojiyle birlikte tablet ve telefon kullanımının artıŐ göstermesi (AktaŐ ve Bostancı DaŐtan, 2021, s. 136), yetiŐkinlerin yaŐamında deđiŐiklikler yarattığı gibi okul öncesindeki çocukların yaŐamında da deđiŐiklikler yaratırken olumsuz davranıŐlar model alınmaktadır. Tüsiad (2019) raporuna göre, sosyal duygusal öğrenmeye dünyada ilginin arttığı, eğitim alanında yapılan çalıŐma ve uygulamaların yaygınlaŐmasına yönelik araŐtırmaların hız kazandığı belirtilmektedir. Ancak pandemi sürecinde çocukların zamanlarının çoğunluğunu evde geçirmeleri sebebiyle, sosyal duygusal geliŐimlerinde azalma olduğu dŐnlmektedir.

Dijital ortamın uçsuz bucaksızlığı sebebiyle, evrimii ortamlar içerisinde olumlu ya da olumsuz birçok durumla karŐılaŐılabilmektedir (Yay, 2017, s. 16). Yapılan alıŐmalar incelendiğinde dijital oyunların olumlu yönde geliŐtireceđini belirten çalıŐmaların (Parkash, 2022, s. 54; Fang, Tapalova, Zhiyenbayeva, Kozlovskaya, 2022, s. 3074; Shoshani, Nelke, Girtler, 2022, s. 1; Aksoy, 2021, s. 30; Kolovou, Koutsolabrou, Lavidas, Komis, Voulgari, 2021, s. 30) olduğu gibi, olumsuz etkilediğini

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

belirten (Zheng, sun, 2022, s. 893; Akyar, sungur, 2022, s. 126; Sögüt, 2020, s. 93; Akçay, 2020, s. 67; Hinkley T, Kahverengi H, Carson V, Teychenne M 2018, s. 7; Ergüney, 2017, s. 1930; Yıldız, 2018, s. 557; Budak K. S., 2020, s. 8;) alıŐmalar da bulunmaktadır. PricewaterhouseCoopers (Pwc) tarafından sunulan rapora göre, 2021-2026 yılları arasında Türkiye'deki oyun sektörünün diğer ülkelere kıyasla %24,1 ortalama ile büyüyerek en hızlı geniŐleyen ülke olacağı tahmin edilmektedir (Samur, 2022, s. 821). Bilgi ve iletiŐim teknoloji kullananların birçoğu, oluŐabilecek riskler ve tehditlerin farkında olmamaktadırlar (Yılmaz, Őahin, ve Akbulut, 2016, s. 27). Teknolojideki deđiŐim ve geliŐimi kapsamakta olan dijital dünya, insan yaŐamını etkileyerek sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel yapılar da oldukça önemli bir rol oynamaktadır (Aral, 2022, s. 1135). Ailelerin bir kısmı, dijital teknoloji kullanımında endiŐe etseler de bir kısmı küçük yaŐtan itibaren çocukların teknoloji ile tanışmasına fırsat tanımaktadır (Erden ve Uslupehlivan, 2021, s. 448). Çocukların bilgi ve beceri geliŐimini engelleyen, iliŐkilerini sanallaŐtıran, telefon, tablet gibi araçlara bağlayan, sahte bir zgven kazanmalarına neden olan (Uak, 2021, s. 21) teknoloji kullanımında ailelere önemli sorumluluklar düŐmektedir (Bulut, 2018, s. 54). Teknolojik aletlerin ebeveyn denetimde olmasına, çocuğun saatlerce ekrana maruz kalmamasına dikkat edilmesi ve çocuklarında oluŐabilecek etkilerinin durumları hakkında bilgilendirilmeleri gerekmektedir (Yengil, Güner, & Topakkaya, 2019, s. 18). Ailelerin bu konuda yetersiz kalması durumunda ruh sağlığı uzmanları, ailelere ve çocuklara rehberlik edebilir (Akaroğlu, 2022, s. 13).

Dijital oyunlar, çocuklarda serbest zaman etkinliği ve eğlence aracı olarak görülmenin dıŐında oyun içeriklerinde Őiddetin de olması, önemli bir tartıŐma yaratmaktadır (Sögüt, 2020, s. 80). Teknoloji kullanımının fazla olması, giderek artıŐ gösteren davranıŐ ve saldırganlık problemleri (Uzunoglu, 2021, s. 117; Kanter, 2020, s. 212; Güvendi, TekkurŐun Demir, & Keskin, 2019, s. 1209), zihinsel, bedensel, dil, sosyal (Őalcı, vd., 2018, s. 262), biliŐsel, duyuŐsal ve psiko motor alanlarında olumsuzluklar (nal, 2022, s. 72), yemek yeme alışkanlıkları (Seki ve Kurnaz, 2022, s. 25), uyku düzeninde bozulma (Kanter, 2020, s. 212; yabancılaŐma, yalnız kalma, uyumsuz davranma ve iletiŐim sıkıntısı (Fidan, 2022, s. 24) yarattığı gibi, birçok sağlık sorunları da oluŐurmaktadır.

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

Bu bağlamda araştırmanın amacı, okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocukların, dijital oyunlarla sosyal-duygusal geliŐimine etkilerini saptamaktır. ÇalıŐmanın temel sorusu, “Dijital oyunların, okul öncesi kurumunda eğitim gören çocukların, sosyal-duygusal geliŐimine çeŐitli deđiŐkenler açısından etkileri nedir?” olarak belirtilebilir. Temel soruya yönelik oluŐturulan alt amaçlar;

1. Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leği alt boyutlarıyla, cinsiyet deđiŐeni arasında iliŐki var mıdır?
2. Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leği alt boyutlarıyla, kurum deđiŐeni arasında iliŐki var mıdır?
3. Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leği alt boyutlarıyla yaŐ deđiŐeni arasında iliŐki var mıdır?
4. Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri leği alt boyutlarıyla cinsiyet deđiŐeni arasında iliŐki var mıdır?
5. Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri leği alt boyutları ile kurum deđiŐeni arasında iliŐki var mıdır?
6. Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri leği alt boyutlarıyla yaŐ deđiŐeni arasında iliŐki var mıdır?

Gereç ve Yöntemler

ÇalıŐmada, 5-6 yaŐ grubundaki çocukların dijital oyun kullanımlarını sosyal duygusal açıdan olduğu Őekliyle betimlemeyi amaçlayan bir yaklaŐım benimsenmiŐtir. Bu çalıŐmanın yürütülmesinde araştırma yöntemleri içerisinden iliŐkisel tarama modeli kullanılmıŐtır. İliŐkisel tarama modeli; iki ya da daha fazla deđiŐken arasındaki var olan veya düŐünülen iliŐki derecelerini, aynı zamanda deđiŐkenlerin birbirlerini etkileme durumlarını ve deđiŐimlerini incelemektir (Bekman, 2022, s. 238).

ÇalıŐma Grubu

Araştırmanın evreni, Konya ili merkez ilçelerindeki okul öncesi öğrencileri oluŐturmaktadır. Araştırmanın rneklemi seçilirken geliŐiđzel örnekleme yöntemi ile Konya'nın merkez ilçelerinden 2 devlet ve 2 zel

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

anaokuluna devam eden 12 farklı üretmenin sınıfından 250 renci seçilmiŐtir. Bunlara ulaŐılmasına rağmen gönüllülük esasına dayandığından 190 renci katılmıŐtır. Bunun yanı sıra 50 rencinin verilerinde ebeveyn ve retmenlerin anket sorularını tam doldurmaması nedeniyle dahil edilmeyerek araŐtırmanın çalıŐma grubunu, 140 renci oluŐturmaktadır.

Tablo 1: Çocuklara Ait Demografik Bilgiler

		N	%
Cinsiyet	Erkek	71	50.7
	Kız	69	49.3
YaŐ	5 yaŐ	50	35.7
	6 yaŐ	90	64.3
Okul Türü	zel	70	50.0
	Devlet	70	50.0
	Toplam	140	100.0

ÇalıŐmaya katılan 140 kiŐinin 71'ini (%50,7) erkek, 69'unu (%49,3) kız renci oluŐturmaktadır. YaŐları incelendiğinde 50'sinin (%35,7) 5 yaŐında, 90'ının (%64,3) 6 yaŐında olduğu grlmektedir. Okul türü incelendiğinde 70'i (%50,0) zel, 70'i (%50,0) devlet kurumunda eğitim almaktadır.

Veri Toplama Araçları

AraŐtırmada, “Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık lği Türkçe Formu” ve “Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri lği” olmak üzere 2 veri toplama aracı kullanılmıŐtır. Veri toplama araçlarına yönelik bilgiler aŐađıda belirtilmiŐtir.

Erken yaŐlarda dijital oyunların etkileri lği, Dağal ve Bayındır (2019) tarafından okul öncesi çocuklar için geliŐtirilen 5'li likert tipi ölçek 25 maddeden oluŐmuŐtur. Faktör değeri .87 ile .54 arasındadır. Güvenirlik analizi iç tutarlılık katsayısının .91 (alt boyutları; öğrenme .90, sosyal .87,

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

fiziksel .86, duygusal .84, eğlenme .82)'dir. Ölçek ebeveynler tarafından doldurulmuŐtur.

Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leği Türkçe Formu, Türkçe geçerlik ve gvenirliklik çalıŐmasını Gülay Ogelman vd. (2021) 5 yaŐ çocukları için geekleŐirmiŐtir. Yapılan analizlerle Amerika'da 3-5 yaŐ arası çocukları için geliŐtirilmiŐ olan 27 madde içeren Okul ncesi çocukları için Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leğinin 4 boyut ile 22 madde içeren Türkçe Formunun geçerli, güvenilir bir lme aracı olduğu sonucuna ulaŐılmıŐtır. Güvenirlik iç tutarlık kat sayısının .96 (alt boyutları; empati .92, duygu tanıma duygu ifadesi .92, sosyal yetkinlik .86, öz düzenleme .85) 'dir. Ölçek, ğretmenler tarafından doldurulmuŐtur.

Verilerin Analizi

Kullanılan leklerin geçerliliğini test etmek amacıyla SPSS 26 paket programı kullanılmıŐ, verilerin yapılan normality plots testinde normal dağılım göstermemesiyle; ikili olan grupların karŐılaŐtırılması için kullanılan Mann Whitney U testi yapılarak analiz edilmiŐtir.

Bulgular

Tablo 2: "Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leği alt boyutlarının cinsiyet deđiŐkeni arasında iliŐki var mıdır?" araŐtırma sorusuna iliŐkin Mann Whitney U Testi Bulguları

Alt Boyutları	Cinsiyet	N	Ort.	t	Z	p
Duygu Tanıma/ Duygu İfadesi	Erkek	71	74.15	5.265	-.490	.624
	Kız	69	66.74	4.605		
Empati	Erkek	71	72.13	5.121	-1.107	.268
	Kız	69	68.82	4.748		
z düzenleme	Erkek	71	70.89	5.033	-.118	.906
	Kız	69	70.09	4.836		
Sosyal Yetkinlik	Erkek	71	75.99	5.395	-1.653	.098
	Kız	69	64.85	4.474		

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

Tablo 2’de, ‘‘Okul ncesi sosyal-duygusal beceriler ve psikolojik dayanıklılık leği’’ alt boyutlarının cinsiyet deđiŐkenine göre karŐılaŐtırılmasına iliŐkin Mann Whitney U testi bulguları verilmiŐtir. Bu sonuçlara göre, duygu tanıma duygu ifadesi, empati, öz düzenleme, sosyal yetkinlik alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiŐtir ($p>0,05$).

Tablo 3: ‘‘Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leği alt boyutlarının kurum deđiŐkeni arasında iliŐki var mıdır?’’ araŐtırma sorusuna iliŐkin Mann Whitney U Testi Bulguları

Alt Boyutları	Kurum	N	Ort.	t	Z	p
Duygu Tanıma/ Duygu İfadesi	zel	70	85.59	5.991	-2.877	.004
	Devlet	70	55.41	3.879		
Empati	zel	70	80.24	5.616	-4.504	.000
	Devlet	70	60.76	4.253		
z düzenleme	zel	70	83.78	5.864	-3.916	.000
	Devlet	70	57.22	4.005		
Sosyal Yetkinlik	zel	70	79.36	5.555	-2.630	.009
	Devlet	70	61.64	4.314		

Tablo 3’te, ‘‘Okul ncesi sosyal-duygusal beceriler ve psikolojik dayanıklılık leği’’ alt boyutlarının kurum türü deđiŐkenine göre karŐılaŐtırılmasına iliŐkin Mann Whitney U testi bulguları verilmiŐtir. Bu sonuçlara göre, duygu tanıma duygu ifadesi, empati, öz düzenleme, sosyal yetkinlik alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmiŐtir ($p<0,05$). Kurumlar incelendiğinde tüm alt boyutlarda özel okulun ortalamasının fazla olduğu grlmektedir.

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

Tablo 4: “Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leği” alt boyutlarıyla yaŐ deđiŐkeni arasında iliŐki var mıdır?” araŐtırma sorusuna iliŐkin Mann Whitney U Testi Bulguları

Alt Boyutları	YaŐ	N	Ort.	t	Z	p
Duygu Tanıma/ Duygu İfadesi	5 YaŐ	50	46.58	2.684	-5.323	.000
	6 YaŐ	90	83.79	7.185		
Empati	5 YaŐ	50	46.58	2.329	-3.703	.000
	6 YaŐ	90	83.79	7.541		
zdzenleme	5 YaŐ	50	44.98	2.249	-5.610	.000
	6 YaŐ	90	84.68	7.621		
Sosyal Yetkinlik	5 YaŐ	50	57.06	2.853	-2.973	.003
	6 YaŐ	90	77.97	7.017		

Tablo 4’te, “Okul ncesi sosyal-duygusal beceriler ve psikolojik dayanıklılık leği” alt boyutlarının yaŐ deđiŐkenine göre karŐılaŐtırılmasına iliŐkin Mann Whitney U testi bulguları verilmiŐtir. Bu sonuçlara göre, duygu tanıma duygu ifadesi, empati, öz dzenleme, sosyal yetkinlik alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmiŐtir ($p<0,05$). YaŐlar incelendiğinde alt boyutların tümünde 6 yaŐın ortalamasının daha fazla olduğu grlmektedir.

Tablo 5: “Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri leği alt boyutların cinsiyet deđiŐkeni arasında iliŐki var mıdır?” araŐtırma sorusuna iliŐkin Mann Whitney U Testi Bulguları

Alt Boyutları	Cinsiyet	N	Ort.	t	Z	p
Eğlence	Erkek	71	72.15	5.122	-.495	.621
	Kız	69	68.80	4.747		

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

Őrenme	Erkek	71	71.04	5.044	-.161	.872
	Kız	69	69.94	4.826		
Fiziksel	Erkek	71	73.75	5.236	-.965	.334
	Kız	69	67.15	4.633		
Sosyal	Erkek	71	76.61	5.439	-1.813	.070
	Kız	69	64.21	4.430		
Duygusal	Erkek	71	74.95	5.321	-1.358	.174
	Kız	69	65.92	4.548		

Tablo 5’te “Erken yaŐlarda dijital oyunların etkileri ۆleđi” alt boyutlarının cinsiyet deđiŐkenine gۆre karŐılaŐtırılmasına iliŐkin Mann Whitney U testi bulguları verilmiŐtir. Bu sonuçlara göre, alt boyutlardan eğlence, ۆrenme, fiziksel, sosyal ve duygusal anlamlı bir farklılık tespit edilmemiŐtir ($p>0,05$).

Tablo 6: “Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri ۆleđi alt boyutlarıyla kurum deđiŐkeni arasında iliŐki var mıdır?” araŐtırma sorusuna iliŐkin Mann Whitney U Testi Bulguları

Alt Boyutları	Kurum	N	Ort.	t	Z	p
Eğlence	Özel	70	71.36	4.995	-.256	.798
	Devlet	70	69.64	4.874		
Őrenme	Özel	70	65.07	4.555	-1.587	.113
	Devlet	70	75.93	5.315		
Fiziksel	Özel	70	69.16	4.841	-.393	.694
	Devlet	70	71.84	5.029		
Sosyal	Özel	70	68.76	4.813	-.508	.618
	Devlet	70	72.24	5.056		
Duygusal	Özel	70	70.29	4.920	-.062	.950
	Devlet	70	70.71	4.949		

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

Tablo 6’da ‘‘Erken yaŐlarda dijital oyunların etkileri leği’’ alt boyutlarının okul türü deđiŐkenine göre karŐılaŐtırılmasına iliŐkin Mann Whitney U testi bulguları verilmiŐtir. Bu sonuçlara göre eğlenme, öğrenme, fiziksel, sosyal ve duygusal alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiŐtir ($p>0,05$).

Tablo 7: ‘‘Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri leği alt boyutlarıyla yaŐ deđiŐkeni arasında iliŐki var mıdır?’’ araŐtırma sorusuna iliŐkin Mann Whitney U Testi Bulguları

Alt Boyutları	Kurum	N	Ort.	t	Z	p
Eğlenme	5 YaŐ	50	71.23	3.561	-.161	.872
	6 YaŐ	90	70.09	6.308		
ğrenme	5 YaŐ	50	78.84	3.942	-1.817	.069
	6 YaŐ	90	65.87	5.928		
Fiziksel	5 YaŐ	50	68.53	3.426	-.430	.668
	6 YaŐ	90	71.59	6.443		
Sosyal	5 YaŐ	50	70.36	3.518	-.031	.976
	6 YaŐ	90	70.58	6.352		
Duygusal	5 YaŐ	50	67.76	3.388	-.614	.539
	6 YaŐ	90	72.02	6.482		

Tablo 7’de, ‘‘Erken yaŐlarda dijital oyunların etkileri leği’’ alt boyutlarının yaŐ deđiŐkenine göre karŐılaŐtırılmasına iliŐkin Mann Whitney U testi bulguları verilmiŐtir. Bu sonuçlara göre; eğlenme, öğrenme, fiziksel, sosyal ve duygusal alt boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiŐtir ($p>0,05$).

TartıŐma, Sonuç ve neriler

AraŐtırma sonuçlarına göre, elde edilen verilerden ‘‘Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leğinin’’ alt boyutları, cinsiyete deđiŐkenine göre anlamlı farklılık oluŐturmazken,

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

kurum ve yaŐ deđiŐenine göre anlamlı farklılık saptanmıŐtır. ‘‘Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri leği’’ alt boyutlarının cinsiyet, kurum ve yaŐ deđiŐkenlerine göre anlamlı farklılık tespit edilmemiŐtir. 1952’den bu yana Türkiye’de gerçekleŐtirilen okul öncesi eğitiminde sosyal-duygusal geliŐimin yıllara göre giderek artıŐ gösterdiği, ancak güçlendirilmesi gerektiği tespit edilmiŐtir (zdemir, Eruzun & Kuru, 2021, s. 317). Bencik Kangal ve zkızıklı (2017) Y kuŐađının teknolojik araçlar bakımından toplumun n safhasında yer aldıklarını vurgularken, Akkaya, Tutgun nal ve Tarhan’nın (2021) yaptıkları çalıŐmada, dijital oyun bağımlılığını önleyici çalıŐmaların Y kuŐađına yapılması gerektiği tespit edilmiŐtir. Aksoy (2021), okul öncesi dönemde, eğitimde teknoloji kullanımı konusunda ğretmen görüŐleri ile yapılan çalıŐmada, çoğu öğretmenin öğrenmede ilgiyi artırmanın gerekli olduğunu söylese de bazı öğretmenlerin öğrencilerin sosyal ve duygusal açıdan problemlere de neden olabileceğini belirtmiŐtir.

AraŐtırma bulgularımızdan özel okullardaki çocukların sosyal duygusal geliŐimlerinin devlet okulundaki çocuklara göre daha iyi olması özel okuldaki çocuklarla daha fazla ilgilenildiğini düŐündürmektedir. Bunun nedeni branŐ ve sınıf ğretmenlerinin çocuklarla tüm gün beraber olarak daha olumlu bir bağ kurduğundan kaynaklanabilir. Yapılan araŐtırmalara göre, çocuklarla olumlu bir bağa sahip olmak, internet kullanımının azalmasına yol açmaktadır. Her ne kadar çalıŐmamızda kullanılan ölçek içeriğinde süre maddesi bulunmasa da dijital oyunlar ile çocukların sosyal duygusal geliŐimi yönünde sürenin kontrolü belirlenip çocuklar üzerinde olumlu sonuçlar olduğu kadar dijital ekrana maruz kalma, dijital oyunları oynama ve süresinin artması da çocuklar üzerinde olumsuz etkiler oluŐturabileceđi dŐnlmektedir. Bunun yanı sıra dijital oyun ile sosyal duygusal alanı inceleyen çalıŐmalara bakıldığında, dijital oyun bağımlılığın, sosyal duygusal geliŐimi olumsuz etkilediğini tespit eden çalıŐmalar bulunmaktadır (Őenol, Őenol, Can YaŐar, 2023, s. 1; zdemir, Karaboğa, 2021, s. 22). Ayrıca yapılan bazı çalıŐmalar süre bazlı tespitlerde bulunurken (Fang, Tapalova, Zhiyenbayeva, Kozlovskaya, 2021, s. 3073; Hinkley, Kahverengi, Carson, Teychenne, 2018, s. 7; Kenanoğlu, Kahyaoğlu, 2011, s. 22) bizim çalıŐmamızda kullanılan ölçeklerde süre bazlı bir madde bulunmadığından tespit edilememiŐtir.

AraŐtırmamızın elde edilen ilk sonucuna göre, ‘‘Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leğinin’’ alt

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

boyutlarının, cinsiyet deđiŐkenine göre anlamlı farklılık oluŐturmadıđı saptanmıŐtır. 42-72 aylık çocuklarla gerçekleŐtirilen baŐka bir çalıŐmada ise, erkeklerin kızlara göre sosyal duygusal gecikme riskinin 1.889 kat daha fazla olduğu saptanmıŐtır (Gou ve Perceval, 2022, s. 7). Bu sonucun, çalıŐmanın in’de gerçekleŐtirilmesiyle çalıŐmamıza göre pek çok farklılıktan kaynaklandığı dŐnlmektedir. Bizim bulgularımızı destekler nitelikte olan 2006 yılında özgülük tarafından yapılan okul öncesi eğitim kurumlarına devam etmekte olan 5-6 yaŐ grubunun aldıkları eğitimlerin sürelerinin, devam ettikleri eğitim programlarının sosyal ve duygusal geliŐimlerine etkisini araŐtırdıđı çalıŐmasında cinsiyete göre anlamlı farklılık tespit edilmemiŐtır.

AraŐtırmamızda elde edilen ikinci sonuca göre, “Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leğinin” alt boyutlarının kurum deđiŐkenine iliŐkin anlamlı farklılık saptanmıŐtır. Literatür incelendiğinde sosyal ve duygusal becerileri kurum türüne göre inceleyen bir çalıŐmaya rastlanmamıŐtır. Sosyoekonomik olarak birbirine denk olan özel ve devlet okullarının seçilmesine rağmen tüm alt boyutlarda (duygu bilgisi, empati, öz düzenleme ve sosyal yetkinlik), özel okulda devlet okuluna göre daha anlamlı çıkmasının sebebinin çocukların okulda kalma sürelerinin uzunluğu, mekanların geniŐliđi, atölye çalıŐmalarının çokluğu, oyun alanlarının çokluğu, yabancı dil eğitiminin verilmesi, yardımcı kaynak kullanılması, çocukların kendilerini ifade edebilmeleri için fırsat ve zaman tanınmasından kaynaklandığı dŐnlmektedir. San Francisco’da iki devlet anaokulu ğrencilerinin, okula hazır bulunuŐluk düzeylerine bakıldığı çalıŐma da ađdaŐ okul öncesi programlarının rekabetçi özel anaokullarına karŐı olgusal programın okula hazır bulunuŐluk üzerinde olumlu etkiler gösterdiği saptamıŐtır (Sulik, Flores Townley ve Obradovic, 2023). Gl ve Kale (2020), yaptığı çalıŐmada devlet okullarının sınıf mevcutlarının fazla olduğu, sanat derslerinden müziğin bir saat olmasının yanı sıra özel okullarda müzik derslerinin ek derslerle desteklendiğini belirtmektedir. Bu durum çalıŐmamız bazında incelendiğinde sanat dersleri, çocukların sosyal duygusal geliŐimlerini etkileyeceğinden özel okullarda daha fazla yapıldığı, devlet okullarında ise yetersiz olmasından kaynaklandığını dŐndrmektedir.

AraŐtırmamızın elde edilen nc sonucuna göre, “Okul ncesi Sosyal-Duygusal Beceriler ve Psikolojik Dayanıklılık leğinin” alt boyutlarında yaŐ deđiŐkenine yönelik anlamlı farklılık saptanmıŐtır. Bu

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

geliŐimin sürekli olması nedeniyle beklenen bir sonuçtur. Bu nedenle yaŐın artmasıyla sosyal duygusal geliŐimin artması beklenmektedir. Balıkesir oyun evlerinde yapılan bir çalıŐmada, artan teknolojik geliŐmelerin oyun alanlarını daralttığı gözlemlenirken teknolojik aletlerin ailelere ilk yıllarda kurtarıcı olarak görünse de zamanla çocukların geliŐimlerini zedelediği sonucuna ulaŐılmıŐtır (Büyükokutan Töret, 2017, s. 28). Bu sonuç, çalıŐmamız kapsamında değerlendirildiğinde yaŐ seviyesi arttıa dijital oyunların zararının artacağı söylenebilir.

AraŐtırmamızın elde edilen dördüncü sonucuna göre, “Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri leği” alt boyutlarında cinsiyet deđiŐkenine yönelik anlamlı farklılık saptanmamıŐtır. Yang ve Tung’un (2007), Tayvan lisesinde internet bağımlılığı konusunda yaptığı çalıŐmada cinsiyet açısından anlamlı farklılık tespit edilmemiŐtır. Cinsiyet etmeninde okul öncesi dönemde teknoloji kullanımına yönelik aile görüŐleri incelendiğinde, anlamlı bir farklılığın bulunmadığı tespit edilmiŐtır (Yazar, 2021). Ekici (2016), tarafından ebeveynlerin görüŐlerinin incelendiği çalıŐmada teknoloji kullanımında çocuğun cinsiyet deđiŐkenine göre anlamlı farklılıkların olduğu görülmüŐtür. Aynı Őekilde Hinkley vd. (2014), erken çocukluk döneminde elektronik medya kullanımına yönelik gerçekleŐtirmiŐ oldukları çalıŐmada, kız/erkek çocuklar arasında farklılıklar görülmüŐtür. BaŐka güncel bir araŐtırmada da kızların dijital oyun materyallerini erkeklere göre daha az tercih ettiği bulunmuŐtur (IŐıkođlu, Bayraktaroğlu, Ayekin-Dlger, 2021, s. 163). nsal (2019) yaptığı çalıŐmada, dijital oyun kapsamında kız çocukların erkek çocuklara oranla daha bağımlı olduğunu tespit etmiŐtır. Gzen (2021) yaptığı çalıŐmada, cinsiyet bazında erkek çocuklarının bağımlılık eğilimine yönelik anlamlı farklılık saptamıŐtır. Budak (2020), okul öncesi dönemdeki çocuklarda cinsiyet bazında erkek çocukların bağımlılık eğilimlerine göre anlamlı bir farklılık tespit etmiŐtır. Sonuçların çalıŐmamıza göre farklılık göstermesinin kullanılan ölçekte süre bazlı bir soru bulunmamasına rağmen bazı ebeveynlerin hiç kullanmıyorum, ifadelerine dayanarak örneklemin bilinçli ailelerden oluŐtuđu dŐnlmektedir.

AraŐtırmamızın elde edilen beŐinci sonucuna göre, “Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri leği” alt boyutlarında kurum deđiŐkenine göre anlamlı farklılık tespit edilmemiŐtır. TaŐ, Eker ve Anlı (2014) yaptııkları çalıŐmada, lise ğrencilerinin dijital bağımlılığında, okul

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

türüne yönelik anlamlı farklılığın olduğunu saptamıŐtır. Ekici (2016) tarafından ebeveynlerin görüŐlerinin incelendiği çalıŐmada, teknoloji kullanımında çocuğun kurum türüne göre anlamlı farklılıkların olduğu görülmüŐtür. Delikanlı (2019), teknolojik alet kullanımını 48-60 aylık çocukların sosyal davranıŐlarını incelediği çalıŐmada, kurum türüne göre anlamlı sonuçlar bulmuŐtur. Sonuçların çalıŐmamıza göre farklılık göstermesinin sebebi, seçilen özel ve devlet kurumunun birbirine yakın sosyoekonomik düzeyde olmasından kaynaklandığı düşünölmektedir.

Araştırmamızın elde edilen altıncı sonucuna göre, “Erken YaŐlarda Dijital Oyunların Etkileri Ölçeği” alt boyutlarında, yaŐ deđiŐkenine yönelik anlamlı farklılık saptanmamıŐtır. Bu sonucun ebeveynlerin tutumlarından kaynaklandığı düşünölmektedir. Aile ocuk 5 yaŐında iken koyduğu sınırı 6 yaŐında da aynı Őekilde devam ettirir. Ayrıca eŐler arasında tutarlılık da söz konusu sonucu etkileyebilir. Literatürde araştırmamızı destekler nitelikte Ünsal (2019) yaptığı çalıŐmada, yaŐ bazına göre çocukların dijital oyun bağımlılığı ortalamalarına göre anlamlı fark tespit etmemiŐtir. Dijital oyunlarında, yaŐ deđiŐkenine göre incelenen baŐka bir çalıŐmaya rastlanılmamıŐtır.

İncelenen araştırmalarda, dijital oyun ve bağımlılıktaki ailenin etkisini (Yiğit ve Günö, 2020, s. 144), ortaokullardaki etkisini (Yaman, ubukcu, Küçükali, Kabakçı Yurdakul, 2020, s. 160; Özdemir ve Karaboğa, 2021, s. 20; Güvendi, TekkurŐun Demir, Keskin, 2019, s. 1194; Yıldız ve Kahraman, 2021, s. 23), meslek liselerindeki etkisini (Temiz, Korkmaz, akır, 2020, s. 117), üniversite öğrencileri üzerindeki etkisini (Orak, Üzüm, Yılmaz , 2021, s. 279), ergenler üzerindeki etkisini inceleyen (TaŐ, 2019, s. 351) ve özel yetenekli öğrencilerle gerçekleŐtirilmiŐ (Bozok, GeniŐ, Avcu, 2020, s. 36) alıŐmalar bulunmaktadır. Ancak okul öncesi dönemde dijital oyunların, sosyal duygusal geliŐimlerinin etkisini inceleyen bir çalıŐma bulunmamaktadır.

Elde edilen sonuçların okulda geçirilen sürenin sosyal duygusal geliŐimi etkilemesiyle katkı sağlayacağı düşünölmektedir. Sonuçların örnekleme grubunu, dijital oyun süresinin bir saatten az olması nedeniyle etkilediği düşünölmektedir. Aynı zamanda çalıŐmanın gerçekleŐtirildiđi 140 çocuğun aileleri içerisinde formlara dijital oyun oynatmadıklarına dair not yazarlar görülmüŐtür.

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

Gelecek çalıŐmalara neriler:

- GeniŐ rneklem sayısı ve farklı demografik deđiŐkenler açısından ele alınabilir.
- Dijital oyun oynama süreleri tespit edilerek araŐtırma geliŐtirilebilir.
- Devlet kurumlarında; atölye, kulüp vb. alıŐmalara katılan çocukların sosyalleŐmesi incelenebilir.
- Devlet kurumlarında, branŐ ğretmenlerinin de derse girdiği okullarla araŐtırma tekrarlanabilir.
- Bu alıŐma st sosyoekonomik düzey okullarda gerçekleŐtirilmiŐtir. Farklı sosyoekonomik seviyelerde de çalıŐma tekrarlanabilir.

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

Kaynakça

- Ahmetoğlu, E. (2004). *Zihinsel engelli çocukların kardeŐ iliŐkilerinin anne ve kardeŐ algılarına gore değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akaroğlu, G. (2022). Parental Attitudes and Social Emotional Well-Being Predict Digital Game Addiction in Turkish Children. *The American Journal of Family Therapy*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/01926187.2022.2117249>
- Akçay, D. (2020). Ebeveynlerin ocukların dijital video oyunları bağımlılığı karŐısında tutum ve davranıŐları. *Middle Black Sea Journal of Communication Studies*, 5(2), 65-71.
- Akkaya, F., Tutgun nal, A., ve Tarhan, N. (2021). Y kuŐađının dijital oyun bağımlılığının incelenmesi. *Online Journal of Technology Addiction ve Cyberbullying*, 8(1), 1-22.
- Aksoy, T. (2021). Okul ncesi dönemdeki çocukların eğitiminde teknoloji kullanımına iliŐkin ğretmen görüŐleri. *Temel Eğitim Dergisi*, 11, 30-38. <https://doi.org/10.52105/temelegitim.11.3>
- AktaŐ, B., ve Bostancı DaŐtan, N. (2021). Covid-19 pandemisinde niversite öğrencilerindeki oyun bağımlılığı düzeyleri ve pandeminin dijital oyun oynama durumlarına etkisi. *Bağımlılık Dergisi*, 22(2), 129-138.
- Aral, N. (2022). Dijital Dünyada ocuk Olmak. *TRT Akademi*, 7(16), 1134-1153. <https://doi.org/10.37679/trta.1181774>
- Arslan ifti, H., ve Uyanık Balat, G. (2018). Sosyal-duygusal geliŐim değerlendirme leği: 48-66 aylık çocuklar için uyarlama alıŐması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 74-87. <https://doi.org/10.17679/inuefd.310000>
- AteŐ, M., ve DurmuŐođlu Saltalı, N. (2019). KKTC'de yaŐayan 5-6 yaŐ çocukların tablet ve cep telefonu kullanımına iliŐkin ebeveyn görüŐlerinin incelenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 62-90. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gebd/issue/44078/502705>
- Bekman, M. (2022). Halkla iliŐkiler uygulamalarında nicel araŐtırma yöntemi: İliŐkisel Tarama Modeli. *Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik AraŐtırmalar Dergisi*, 6(16), 238-258. <https://doi.org/10.54707/meric.1143322>

- Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380
- Büyükokutan Töret, A. (2017). Balıkesir oyun evlerinde oynanan geleneksel ocuk oyunlarının iŐlevleri üzerine bir değerlendirme. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(28), 19-30.
- Bıyıklı, L. (1987). YetiŐtirme yurdundaki çocuklarının zihinsel ve psiko-sosyal geliŐimlerinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 20(1), 87-98. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000001079
- Bencik Kangal, S., ve Özkızıklı, S. (2017). Teknoloji ve Eğitim. P. Bayhan içinde, *Okul Öncesi Eğitimde Teknolojinin Rolü* (s. 17). Ankara: Hedef Cs Yayıncılık.
- Bozok, Z., GeniŐ, E., ve Avcu, Y. (2020). Özel yetenekli öğrencilerde biliŐim etiği öğretimine yönelik bir dijital oyun geliŐtirilmesi e uygulanması. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6(1), 36-54.
- Budak, K. S. (2020). *Okul öncesi dönem çocukları için dijital oyun bağımlılık eğilimi ölçeğinin ve dijital oyun ebeveyn rehberlik stratejileri ölçeğinin geliŐtirilmesi, problem davranıŐlarla iliŐkisinin incelenmesi*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Bulut, A. (2018). Okul öncesi öğrencilerinin teknoloji kullanımlarına iliŐkin alışkanlıklarının geliŐim özellikleri üzerindeki etkisi. *Eğitimde Yeni YaklaŐımlar Dergisi*, 1(1), 52-69.
- Candan, K., ve Yalçın, A. (2018). Ergenlerin sosyal duygusal öğrenme becerilerinin sosyal iliŐki unsurları ve umut düzeyi ile iliŐkisinin incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 319-348. <https://doi.org/10.26466/opus.468698>
- Canaslan Akyar, B., ve Sungur, S. (2021). Preschool children's digital media usage and self-regulation skill. *Turkish Journal of Education*, 2(11), 126-142. <https://doi.org/10.19128/turje.889549>
- Cordes, C., ve Miller, E. (2000). Fool's gold: A cricial look at computers in childhood. *College Park, MD: Alliance for Childhood*.
- abuk, B., Günay, A., ve İlhan, E. (2020). Okul öncesi dönem çocuklarının geliŐiminin desteklenmesi: sosyal sorumluluk projelerinin rolü.

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi, 23(2), 497-512. <https://doi.org/10.29249/selcuksbmyd.663005>

Dalkılıç, N. (2014). *Okul ncesi eğitime devam eden çocukların kiŐiler arası problem çözme becerileri ile sosyal duygusal uyumlarının karŐılaŐtırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim bilimleri Enstitüsü.

Delikanlı, B. (2019). *48-60 aylık çocukların teknolojik alet kullanım durumuna göre sosyal davranıŐlarının incelenmesi*. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/240977>

Dhhan, W., Rana, S., ve Midi, H. (2016). A high breakdown, high efficiency and bounded influence modified GM estimator based on support vector regression. *Journal of Applied Statistics*, 44(4), 700-714. <https://doi.org/10.1080/02664763.2016.1182133>

Durualp, E. (2014). Ergenlerin sosyal duygusal ğrenme becerilerinin cinsiyet ve sınıfa gre incelenmesi. *International Journal of Social Studies*(26), 13-25.

Ekici, F. (2016). Parents views on the use of technology in the early childhood period. *Journal of Education and Training Studies*, 4(12), 58-70. <https://doi.org/10.11114/jets.v4i12.1925>
<https://doi.org/10.11114/jets.v4i12.1925>

Ergüden, N., Doğan, A., ve Ően Hastaoğlu, Z. (2020). Aile katılımının okul öncesi dönem çocuklarının benlik saygısı ve sosyal duygusal uyumu üzerindeki etkileri. *Nesne*, 8(17), 297-309.

Ergüney, M. (2017). İnternetin okul öncesi dönemdeki çocuklar üzerindeki etkileri hakkında bir araŐtırma. *Ulak Bilge Dergisi*, 5(17), 1917-1938. DOI: 10.7816/ulakbilge-05-17-10

Erkman, F., Gl-Güven, M., Erten, B., Grsel Bilgin, G., Kabakçı, N., Pınar, M., ve Kırmacı, M. (2019). *Sosyal ve Duygusal ğrenme Becerileri*. İstanbul: TÜSİAD.

Esen Aygün, H. (2019). Sosyal bilgiler ğretim programının sosyal duygusal öğrenme becerileri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Teknoloji*, 1(1), 82-99.

Fang, M., Tapalova, O., Zhiyenbayeva, N., ve Kozlovskaya, S. (2021). Impact of digital game- based learning on the social competence

Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380

and behavior of preschoolers. *Education and information technologes*, 27, 3065-3078. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-707659/v1>

Fidan, İ. (2022). *Okul ncesi dönemindeki öğrencilerin dijital bağımlılıklarına iliŐkin ğretmen görüŐleri*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri EnstitŐs, Denizli.

Gl, G. & Kale, M. N. (2020). Devlet okulları ve özel okullardaki müzik eğitimi uygulamalarına iliŐkin bir değerlendirme. *Eurasian Journal of Music and Dance*, (17), 214-228. DOI: 10.31722/ejmd.844798.

Gl Kapı, E., Artar, M., AvŐar, V., elik, & E., DaŐcı, E. (2015). İlkokula beŐ ve altı yaŐında baŐlayan çocukların sosyal geliŐim, duygusal ve davranıŐsal sorunlar ile akademik benlik saygısı açısından karŐılaŐtırılması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 48(2), 185-202.

Gülay Ogelman, H., Erten Sarıkaya, H., ve Güngör, H. (2022). Okul ncesi çocukların sosyal ve duygusal yeterliliklerinin değerlendirilmesi. *İZ Eğitim Dergisi*, 4(8), 57-71. <https://doi.org/10.46423/izujed.1087563>

Gülay Ogelman, H., Güngör, H., Körükçü, H., ve Erten Sarkaya, H. (2018). Examination of the relationship between technology use 5-6 year-old children and their social skills and social status. *Early Child Development and Care*, 188(2), 168-182. <https://doi.org/10.1080/03004430.2016.1208190>

Güvendi, B., TekkurŐun Demir, G., ve Keskin, B. (2019). Ortaokul ğrencilerinde dijital oyun bağımlılığı ve saldırganlık. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 1194-1217. <https://doi.org/10.26466/opus.547092>

Gzen, M. (2021). *Covid-19 pandemi sürecinde 4-6 yaŐ çocuklarının dijital oyun bağımlılık eğilimleri ve ebeveyn rehberlik stratejilerinde görülen farklılıkların incelenmesi*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri EnstitŐs.

Gou, H., ve Perceval, G. (2022). Does digitals media use increase risk of social-emotional delay for chinese preschoolers? *Journal of Children and Media*. <https://doi.org/10.1123/jpah.2015-0700>

- Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin eŐitli deđiŐkenler aısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380
- Hinkley, T., Kahverengi, H., Carson, V., & Teychenne, M. (2018). Cross sectional associations of screen time and outdoor play with social skills in preschool children. *Plos One*, 13(4). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0193700>
- Hinkley, T., Verbestel, V., Ahrens, W., Lissner, L., Molnar, ve D., Moreno, L. (2014). Early childhood electronic media use as a predictor of poorer well-being: A prospective cohort study. *Jama Pediatrics*, 168(5), 485-492.
- IŐikođlu, N., Bayraktaroğlu, E., ve Ayekin-Dölger, D. (2021). Children's play preferences and behaaviors in digital or non-digital play. *Pamukkale University Journal of Education*, 1-24. <https://doi.org/10.9779/pauefd.758529>
- Ünal, F. (2022). Erken ocukluk döneminde dijital bağımlılığın alanyazın değerlendirilmesi. *Uygulamada Eğitim ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 62-77.
- Ünsal, A. (2019). *Okul öncesi dönem çocuklarının duygusal zekası ve dijital bağımlılıklarının incelenmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ünsal, F. (2010). *Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal duygusal uyumları ile davranıŐ sorunları arasındaki iliŐkinin incelenmesi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kılıncı, E., ve Can, B. (2020). Resimli ocuk kitaplarındaki karakterlerin sosyal ve duygusal beceriler yönünden incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 21(3), 1216-1234. <https://doi.org/10.17679/inuefd.719309>
- Kandır, A., ve Alpan, Y. (2008). Okul öncesi dönemde sosyal duygusal geliŐime anne-baba davranıŐlarının etkisi. *Sosyal Politika alıŐmaları Dergisi*, 14(14), 33-38.
- Kandır, A., ve Alpan, Y. (2008). Sosyal duygusal değerlendirme aracının (ITSEA) farklı sosyo-ekonomik düzeylerde uygulanması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 41-61.
- Kanter, A. (2020). Dijital bağımlılığın okul öncesi dönemdeki çocuklarda problem davranıŐlarına etkisi. *Researcher: Social Science Studies*, 8(2), 207-221. DOI:10.29228/rssstudies.43864

- Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380
- Karaoğlu, S. (2020). Erken ocukluk döneminde velayet süreçlerinin çocuğun sosyal duygusal geliŐimine etkisinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(46), 279-290.
- Kay, M., & Sağlam, M. (2020). Çocuklarda sosyal ve duygusal geliŐimi ölçmek için kullanılan ölçeklerin incelenmesi. *Batman Üniversitesi YaŐam Bilimleri Dergisi*, 10(2), 18-33.
- Kenanoğlu, R., ve Kahyaoğlu, M. (2011). *Okul ncesi ğrencilerinin internet kullanımı ile biliŐsel, duyuŐsal ve sosyal davranıŐları arasındaki iliŐki*. Elazığ-rkiye: Fırat University, 5th International Computer&Instructional Technologies Symposium.
- Kolovou, S., Koutsolabrou, I., Lavıdas, V., ve Voulgarı, I. (2021). Digital games in early childhood education: greek preschool teacher's views. *Mediterranean Journal of Education*, 1(2), 30-36.
- Kurtoğlu Erden, M., ve Uslupehlivan, E. (2021). Dijital ağda deđiŐen ebeveynlik rolleri: teknoloji kullanımında anne babalar rehber mi engel mi olmalı? *Sosyal Politika alıŐmaları Dergisi*, (51), 447-474. <https://doi.org/10.21560/spcd.vi.671929>
- Kutner, L., Olson, C., Warner, D., ve Hertzog, S. (2008). Parents' and sons' perspectives on video game play: A qualitative study. *J Adolesc Res.*, 23(1), 76-96. DOI: 10.1177/0743558407310721
- Orak, M., zm, H., ve Yılmaz , E. (2021). Üniversite ğrencilerinin dijital oyun bağımlılığı düzeylerinin belirlenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 279-293. <https://doi.org/10.25307/jssr.961293>
- Oral, A., ve Arabacıoğlu, T. (2019). İlkokul 4. sınıf ğrencilerinin dijital oyun bağımlılıklarının çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 9(1), 44-60. <https://doi.org/10.24315/tred.450656>
- ner, D. (2020). The using technology and digitals games in ealry childhood: An investigation of preschool teachers opinions. *Inonu University Journal of the Graduate School of Education*, 7(14). <https://doi.org/10.29129/inujse.715044>
- zbey, S. (2019). Okul ncesi çocuklar için sosyal duygusal iyi oluŐ ve psikolojik sağlamlık leğinin (PERİK) geçerlik ve güvenirlik

- Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380
- alıŐması. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 10(17), 756-786. DOI: 10.26466/opus.518062
- Özdemir, D., Erurun, H., ve Kuru, N. (2021). 1952'den 2021'e Türkiye'deki okul öncesi eğitim programlarında sosyal-duygusal geliŐim. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 314-335. <https://doi.org/10.51725/etad.944339>
- Özdemir, M., ve Karaboğa, M. (2021). Ortaokul ğrencilerinin dijital oyun bağımlılıkları ve sosyal eğilimleri. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(5), 17-35. DOI: 10.19160/e-ijer.994099
- Özdemir, S. (2019). 60-72 aylık çocukların biliŐsel, sosyal-duygusal ve öz bakım yeterliklerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi: Kuzey Kıbrıs rneği. *Folklor/Edebiyat*, 25(97), 536-553. <https://doi.org/10.22559/folklor.967>
- Őzglk, G. (2006). *Okul ncesi eğitim kurumlarında uygulanan tam ve yarım günlük eğitim programlarına göre 5-6 yaŐ grubu çocukların sosyal ve duygusal geliŐiminin incelenmesi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Őztrk Samur, A., ve Deniz, M. (2014). Değerler eğitimi programının 6 yaŐ çocuklarının sosyal ve duygusal geliŐimlerine etkisi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7(4), 463-481.
- Parkash, K. (2022). Utilizing digital games to improve cognitive, social, and learning skills in children. *Reserch and Development Journal of Education*, 8(1), 46-57.
- PektaŐ, D. (2022). *Őyk Temelli ve Aile Katılımlı Sosyal Duygusal GeliŐim Destek Programının ocukların Farklılıklara Saygı Düzeyi ve Benlik Algısı zerindeki Etkisinin İncelenmesi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Samur, Y. (2022). Dijital Oyunlar. *TRT Akademi*, 7(16), 821-823.
- Shoshani, A., Nelke, S., & Girtler, I. (2022). Tablet applications as socializing platforms: The effects of prosocial touch screen applications on young children's prosocial behavior. *Computers in human behavior*, 127, 1-14. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.107077>
- Söğüt, F. (2020). Dijital ebeveynlerin dijital oyunlar ve Őiddet iliŐkisine yönelik algıları. *İletiŐim Kuram ve Araştırma Dergisi*(51), 79-100.

- Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380
- Seki, T., ve Kurnaz, M. (2022). Bireylerin dijital bağımlılıkları ile yalnızlık düzeyleri arasındaki iliŐkinin incelenmesi: bir meta-analiz alıŐması. *Educaitonal Academic Research*(45), 24-34.
- Sildir, E., ve Tüfekci Akcan, A. (2018). Hikaye kitaplarının sosyal duygusal alan kazanımlarını desteklemeleri yönünden incelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 265-286.
- Sulik, M. J., Flores Townley, C., Steyer, L. ve Obradovic, J. (2023). Impacts of two public preschool programs on school readiness in San Francisco. *Early Childhood Research Quartely*, (62), 194-205. doi: 10.1016/j.ecresq.2022.07.016
- Őahin, A., ve Őahin, F. (2020). Erken ocukluk döneminde spora katılımın sosyal geliŐim üzerindeki etkileri. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 243-248. <https://doi.org/10.38021/asbid.764262>
- Őahin, D., Ocağ Karabay, Ő., ve Demir, T. (2017). 5 yaŐ çocuklarının sosyal duygusal uyumları ile ebeveynlerinin tutumları arasındaki iliŐki. *Disiplenlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 1-14.
- Őalcı, O., Karakaya, K., ve TatlıŐme, S. (2018). Akıllı cihaz kullanımının 3-6 yaŐ çocukların geliŐimine etkisinin okul öncesi öğretmenleri görüŐleri açısından değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler EnstitŐ Dergisi*, 4, 53-63. DOI: 10.14230/joiss574
- Őenol, Y., Őenol, F. B., ve Can YaŐar, M. (2023). Digital game addiction of preschool children in the covid-19 pandemic: social emotional development and parental guidance. *Current Psychology*, 1-9.
- TaŐ, İ. (2019). Ergenlerde internette amaçsız gezinme ile dijital oyun bağımlılığı arasındaki iliŐki: anksiyetenin aracı etkisi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(20), 351-370.
- TaŐ, İ., Eker, H., ve Anlı, G. (2014). Orta ğretim ğrencilerinin internet ve oyun bağımlılık düzeylerinin incelenmesi. *Online Journal of Technology Addiction and Cyberbullying*, 1(2), 37-57.
- Temiz, E., Korkmaz, ., ve akır, R. (2020). Meslek lisesi ğrencilerinin dijital oyun bağımlılıklarının, akıllı telefon ve bilgisayar bağımlılıkları çerçevesinde incelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 117-133.

- Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380
- Toran, M., Ulusoy, Z., Aydın, B., Deveci, T., ve Akbulut, A. (2016). Çocukların dijital oyun kullanımına iliŐkin annelerin grŐŐlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(5), 22-63.
- UŐaklı, H. (2017). Sosyal duygusal öğrenme nedir neden önemlidir (insan iliŐkilerinde beŐ duyu alanı). *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 1-16. <https://doi.org/10.30561/sinopusd.314566>
- Uak, E. (2021). *5-6 yaŐ çocuklarının tablet/telefon kullanımlarının sosyal duygusal geliŐimleri üzerine etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırklareli Üniversitesi, Sağlık Bilimleri EnstitŐs, Kırklareli.
- UlutaŐ, A. (2016). Ergenlerde sosyal öz-yeterlik algısı ve duygusal öz-yeterlik arasındaki iliŐkinin yapısal eŐitlik modeli ile incelenmesi: bir model nerisi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(3), 831-841.
- Uzunoğlu, A. (2021). Dijital oyun ve bağımlılık. *Yeni Medya*(11), 116-131. DOI: 1 0.34189/ymd.2021.11.007
- Yıldız, A., ve Kahraman, S. (2021). Ortaokul ğrencilerinde psikolojik dayanıklılık, sosyal duygusal öğrenme becerileri ve yaŐam doyumunu arasındaki iliŐki. *Okul Psikolojik DanıŐmanlıđı Dergisi*, 4(2), 23-60.
- Yıldız, E., ve etin, Z. (2018). Sporun psiko-motor geliŐim ve sosyal geliŐimine etkisi. *H. . Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 54-66. <https://doi.org/10.21020/husbfd.427140>
- Yıldız, F. (2018). lmcl mavi balina oyununun basında temsiline dair eleŐtirel bir değerlendirme. *Erciyes İletiŐim Dergisi*, 5(4), 557-570. <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.426067>
- Yılmaz, E., Őahin, Y., ve Akbulut, Y. (2016). Öğretmenlerin dijital veri güvenliği farkındalığı. *Sakarya University Journal of Education*, 6(2), 26-45. <https://doi.org/10.19126/suje.29650>
- Yalçın, H. (2010). *ocuk GeliŐimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yaman, F., ubukcu, A., Kkcali, M., ve Kabak Yurdakul, I. (2020). Ortaokul ve lise ğrencilerinin sosyal medya kullanımı ve dijital oyun oynama durumları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 160-174.

- Ően, H. N., Akaroğlu, E. G. ve TekbaŐ, U. (2023). Dijital oyunun sosyal duygusal geliŐimine etkilerinin çeŐitli deđiŐkenler açısından incelenmesi. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (11), 255-282. DOI: 10.54557/karataysad.1267380
- Yang, S. C., ve Tung, C. J. (2007). Comparison of internet addicts and non-addicts in taiwanese high school. *Computers in Human Behavior*, 23, 79-96. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2004.03.037>
- Yay, M. (2017). Anne babaların sahip olması gereken dijital ebeveynlik rolleri nelerdir? M. avdar, ve F. avuŐođlu içinde, *Dijital Ebeveynlik*. İstanbul: YeŐilay Yayınları.
- Yazar, İ. (2021). *Ebeveynlerin, 4-6 yaŐ grubu çocuklarının teknoloji kullanımına dair grŐŐleri ile teknoloji kullanma alışkanlıklarının arasındaki iliŐkinin incelenmesi*. İstanbul: Üsküdar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Yengil, E., Güner, D., ve Topakkaya, Ö. (2019). Okul öncesini çocuklarda ve ebeveynlerde teknolojik cihaz kullanımı. *MKÜ Tıp Dergisi*, 10(36), 14-19. <https://doi.org/10.17944/mkutfd.496531>
- Yiđit, E., ve Günü, S. (2020). Çocukları dijital oyun bağımlılığına göre aile profillerinin belirlenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 17(1), 144-174. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.691498>
- Zheng, P., ve Sun, J. (2022). Preschool children's use of digital devices and early development in hong kong: The role of family socioeconomic status. *Early Education and Development*, 33(5), 893-911. DOI: 10.1080/10409289.2021.1920767